

چالشهای تاریخ نگاری: مصدق و جنبش ملی کردن نفت

مصدق، جنبش ملی کردن صنعت نفت و چگونگی پایان آن در مرداد ۳۲ بخشی جدا ناپذیر از هویت سیاسی ایرانی معاصر و دارای نقش برجسته ای در خاطره ملی ایرانیان می باشند.

مصدق و جنبش به رهبری او معمولاً یکی از معیارهای غرور ملی، حیثیت و افتخار ایرانیان به شمار می رود.

برای بسیاری تجربه ملی کردن نفت علیرغم شکست آن يك جنبش پرشکوه تاریخی و نمایش همبستگی ملی می باشد. پایان این جنبش ناسیونالیستی معمولاً یادآور خاطراتی تلخ است که دامنه آثار آن حتی تا امروز نیز دیده می شود. تقسیم بندی های سیاسی، به همانگونه که در پنج ماه آخر حکومت مصدق شکل گرفته بودند، به مدت پنجاه سال ایرانیان را به میان «ما» و «آنها» تقسیم و از یکدیگر جدا نگاه داشته است. در شعور ملی ایرانیان مشکل بتوان این مرد را از جنبش به رهبری او و پایان ناگهانی آن جدا کرد. مصدق با موضوعی خلل ناپذیر در کنار و رهبری این جنبش باقی ماند و از این راه به قهرمانی ملی برای ایرانیان تبدیل گشت. امروز با گذشت بیش از پنجاه سال از آن حادثه مسیر گذار ایران به دموکراسی، حکومت قانون، موضوع رابطه دین و دولت و اصل حاکمیت ملی هنوز به تجربه و راه مصدق پناه می برد و از آن مدد و الهام می گیرد....

سخنران: پروفیسور علی رهنما، استاد دانشگاه آمریکایی در پاریس
گرداننده جلسه: باقر معین، ریس پیشین بخش فارسی رادیو بی بی سی در لندن